

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om en tilläggsbudget för 2018

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om en tilläggsbudget för 2018 (RP 73/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat motionerna TBM 1-41/2018 rd. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinnehåll.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen höjer kalkylen över ordinarie inkomster med cirka 1,7 miljarder euro till nettobelopp och ökar anslagen med cirka 381 miljoner euro.

Bakom höjningen av inkomstkalkylen ligger inkomster med anknytning till lån som beviljats av staten (inklusive ränteinkomster) som ökar med 1,436 miljarder euro då Finlands Exportkredit Ab i förtid återbetalar de refinansieringskrediter som bolaget fått av staten. Arrangemanget bottnar i behovet att få Finnveras likviditet under kostnadseffektiv kontroll. Dessutom föreslås det höjningar i de beräknade inkomsterna av statsbeskattningen (172 miljoner euro), inkomster av utsläppshandel (90 miljoner euro) och Finlands Banks intäktsföring till staten (14 miljoner euro).

De mest betydande anslagsökningarna anvisas för kompetent arbetskraft, bland annat förbättring av tillgången på sådan (totalt 118 miljoner euro), trafik- och kommunikationsprojekt (43 miljoner euro och höjd fullmakt) samt stöd för jordbruket (35 miljoner euro). Vidare ändras Terrafame Group Ab:s verksamhetsmandat till att med större omfattning än nu täcka ägande- och utvecklingsuppgifter i anslutning till gruv- och ackumulatorklustret, och dess namn ändras till Suomen Malmijalostus Oy. I det sammanhanget refinansieras bolaget med 46 miljoner euro.

Betänkande FiUB 8/2018 rd

För pilotförsök för valfrihet föreslås en fullmakt på totalt 199 miljoner euro, vilket innebär en ökning på 100 miljoner euro i bidraget för pilotförsök i innevarande års budget. Finansieringen för pilotförsök ska på så sätt göras fullmaktsbaserad.

Utskottet vill betona att anslaget är villkorligt och att pilotförsöken kan inledas och beslut om finansiering av dem kan fattas först när valfrihetslagen är antagen och stadfäst.

Tilläggsbudgeten minskar statens behov av nettoupplåning med cirka 1,3 miljarder euro. Statens nettoupplåning beräknas 2018 uppgå till cirka 1,7 miljarder euro. Statsskulden beräknas uppgå till cirka 108 miljarder euro vid utgången av året, vilket är cirka 46 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringen föreslår en ökning på totalt 35 miljoner euro för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för att förbättra tillgången på kompetent arbetskraft. Centrala anslagsökningar är bland annat förslag om en ökning på 10 miljoner euro till högskolorna för examensinriktad fortbildning (29.40.20) och förslag om en ökning på 16 miljoner euro för yrkesutbildning (29.20.30) som används för att utveckla ett pilotförsök som gäller skräddarsydd utbildning för branschbyte. Det är också viktigt att genomförandet av programmet Den nya grundskolan fortgår och som stöd för målen och genomförandet av en jämlik grundskola avsätts som anslagsöverföring till Utbildningsstyrelsen 10 miljoner euro (från moment 29.40.20 till moment 29.01.02). De barn som inleder skolgången har en brokigare bakgrund än någonsin. Därför betonar kraven på likabehandling i lärande och utbildning också betydelsen och tidsenligheten i fråga om programmet Den nya grundskolan.

Utskottet anser att åtgärder för att främja tillgång till kompetent arbetskraft är aktuella och viktiga, eftersom de uttryckligen ingriper i den akuta bristen på kompetens och på så sätt lindrar matchningsproblemet. Enligt erhållen utredning råder det runtom i landet brist på kompetent arbetskraft inom branscher som är viktiga för tillväxten, vilket håller tillbaka tillväxten inom företag och ekonomi. Kompetensbrist råder bland annat inom ICT-branschen, exempelvis på kodare, och dessutom finns det ett behov av att utveckla yrkesutbildning i anslutning till branschbyte för snabb respons på behoven på arbetsmarknaden.

Utskottet vill betona att tryggheten av kompetent arbetskraft utöver dessa engångsåtgärder också kräver många slag av förvaltningsövergripande och långsiktiga åtgärder. Därför är det viktigt att det inom ramförhandlingarna redan har dragits upp riktlinjer för att inleda en reform av fortlöpande lärande (projektet Finland kan) och utveckla ett digitalt tjänstepaket som stöder lärande. Ut-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Huvudtitel 29

skottet vill särskilt lyfta fram utbildningsbehoven hos de som bara har grundläggande utbildning, eftersom cirka 600 000 finländare saknar examen på andra stadiet.

Det är positivt, menar utskottet, att rätten till studiestöd har utvidgats till de som passerat läropliktsåldern och studerar vid andra läroanstalter än folkhögskolor (29.70.55), vilket ger möjligheter att försnabba invandrarnas studieväg och sysselsättning. Också tilläggsfinansieringen på 2 miljoner euro som föreslås för läroanstalter inom fritt bildningsarbete (29.10.31) behövs för att öka en tillräcklig läs- och skrivkunnighet och utbildning i finska eller svenska, eftersom antalet vuxna som behöver undervisning i läsning och skrivning har ökat till följd av den växande invandringen. Utskottet understryker också i övrigt åtgärder för att förbättra invandrarnas kompetens eftersom sysselsättningen bland utlandsfödda i Finland är klart svagare än i de övriga nordiska länderna och i synnerhet invandrarkvinnor har svårt att få sysselsättning.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att programmet Digiaikakauden taidot (Färdigheter i digitalåldern) inleds för att förbättra de digitala färdigheterna. Programmet tilldelas en ökning på 7 miljoner euro (29.10.31). Av det används 5 miljoner euro för att stärka digitala kompetenser och 2 miljoner euro för utbildning för de som har svaga grundläggande färdigheter. De extra satsningarna är befogade eftersom upp till en miljon finländare beräknas ha svårigheter med att hantera informationsteknik. Utskottet ser det som viktigt att följa upp att anslaget räcker, eftersom de digitala kompetenserna får en allt större betydelse för sysselsättning och arbetsframgång.

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde tilldelas också flera andra smärre men viktiga tillägg. Ett sådant är bland annat förslaget på en ökning med 1 miljon euro för Finsk-estniska kulturstiftelsens kapital, vilket ökar Finlands donation till kulturstiftelsen till sammanlagt 7 miljoner euro.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Enligt utredning till utskottet saknas det i statsunderstödet maximala belopp i momentets beslutsdel ett tillägg på 5 miljoner euro för stärkandet av den digitala kompetensen. Beslutsdelen ska därmed korrigeras så att högst 12 418 000 euro av anslaget får användas till understöd enligt 14 § i lagen om fritt bildningsarbete.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 73/2018 rd)

Dessutom ändras momentets motiveringar så att av anslaget får användas högst 12 418 000 euro till understöd enligt 14 § i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998).

(Stycke 3 och tabellen som i RP 73/2018 rd)

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Huvudtitel 31

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Myndighetstjänster för trafiken

01. Trafiksäkerhetsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett avdrag på 316 000 euro på grund av den sänkta tillsynsavgiften för flygtrafiken. Propositionen om tillsynsavgiften lämnas dock till riksdagen först i höst och avdraget kan därför inte göras i detta skede. En motsvarande korrigering av inkomsterna görs under moment 11.19.05.

För lönejusteringar ökas momentet med 160 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg på 160 000 euro.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

64. Köp och utvecklande av tjänster inom förbindelsefartygstrafiken i skärgården (reservationsanslag 3 år)

Momentets motiv föreslås bli kompletterade så att den fullmakt att köpa tjänster inom förbindelsefartygstrafiken i skärgården som beviljades i budgeten för 2017 får användas till att ingå avtal om tjänster till den del fullmakten ännu inte har utnyttjats. Enligt uppgift är fullmakt för tidigare år ännu inte bunden till tjänsteavtal eller andra konsumtionsutgifter. Omnämmandet om fullmakt i 2017 års budget bör således strykas.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 73/2018 rd)

Fullmakt

Motiveringen till momentet kompletteras med att *tidigare* beviljad fullmakt får användas för att ingå avtal om tjänster inom förbindelsefartygstrafiken, till den del fullmakten ännu inte har använts.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Huvudtitel 33

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

02. Tillsyn

08. Omkostnader för en tillståndsmyndighet för administrering av användningen av social- och hälsovårdsuppgifter (reservationsanslag 2 år)

Momentet stryks i tilläggsbudgetpropositionen eftersom behandlingen av propositionen om lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården m.m. (RP 159/2017) ännu inte är avslutad i riksdagen.

Momentet får följande lydelse:

(Utesl.)

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet lyfte i sitt budgetbetänkande 2018 (FiUB 22/2017 rd — RP 106/2017 rd, RP 176/2017 rd) fram behovet av att i budgeten beakta underhållsutgifterna för havsforskningsfartyget Aranda. Totalrenoveringen av fartyget blev klar våren 2018, men enligt utredning till utskottet är trygghandlet av dess driftsekonomi fortfarande öppet.

Utskottet ser det som viktigt att Finlands miljöcentral tillsammans med miljöministeriet ser till att den renoverade Aranda utnyttjas fullt ut och att dess driftskostnader kan täckas. Centralt är bland annat att finna nya användare för fartyget genom att utvidga dess användning exempelvis i Östersjön och Norra Ishavet.

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillägg på 600 000 euro av vilket 500 000 euro anvisas för anskaffningen av ett fartyg för Håll Skärgården Ren rf och 100 000 euro för att öka understöden till organisationer.

I samband med behandlingen av budgeten för 2018 ökade riksdagen momentet med 105 000 euro och utskottets uppfattning var att det anvisas allmänt understöd ur anslaget också för Finlands

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Huvudtitel 35

Jägarförbund rf. Men de behovsprövade understöden har genom vårens beslut (VN 1132/2018, 14.5.2018) utdelats i sin helhet till andra organisationer.

Utskottet betonar att miljöministeriet i fortsättningen bör dela understödet under momentet till alla de aktörer som bedriver ett omfattande miljö- och naturvårdsarbete i riksomfattande skala, oberoende av organisationens namn. Det kan också handla om organisationer inom olika sektorer och inom många olika förvaltningsområden. Miljöarbetets andel ska inte ställas i relation till eller granskas mot organisationens totala verksamhet, utan dess omfattning och betydelse ska analyseras som en enskild helhet. Miljöarbetet inom Finlands Jägarförbund rf är betydande både till sin omfattning och sitt genomslag bland annat när det gäller anläggning av våtmarker.

Utskottet riktar den ökning på 100 000 euro som föreslås under momentet som allmänt understöd till Finlands Jägarförbund rf för bland annat anläggning av våtmarker.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 73/2018 rd).

Momentets motiveringar kompletteras så att av anlaget anvisas 500 000 euro till fartygsanskaffning för Håll Skärgården Ren rf och 100 000 euro som allmänt understöd till Finlands Jägarförbund rf.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

19. Övriga inkomster av skattenatur

05. Vissa avgifter för trafiken

Under momentet föreslås ett avdrag på 1 706 000 euro, varav 316 000 euro på grund av en justering av tillsynsavgiften för flygtrafiken. Inkomsterna av tillsynsavgiften sjunker dock ännu inte i detta skede eftersom propositionen i ärendet lämnas till riksdagen först på hösten. Avdraget på 316 000 euro måste därför strykas och momentet minskas med 1 390 000 euro till följd av en justering av intäktskalkylen för trafiksäkerhetsavgiften. En motsvarande korrigering av utgifterna görs under moment 31.20.01.

Momentet får följande lydelse:

Momentet minskas med 1 390 000 euro.

**Betänkande FiUB 8/2018 rd
Osasto 15**

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

01. Nettoupplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentet minskas med 1 345 405 000 euro för nettoupplåning till nominellt värde. Beloppet för nettoupplåning till nominellt värde är då 1 784 527 000 euro.

Minskningen beror på den ändring som utskottet har föreslagit på utgiftsmoment 33.02.08.

Momentet får följande lydelse:

Momentet minskas med 1 345 405 000 euro.

SAMMANFATTNING

Enligt propositionen ökas anslagen med 380 832 000 euro, inkomsterna (utan nettoupplåning och skuldhantering) ökas med 1 725 437 000 euro och nettoupplåningen och skuldhanteringen minskas med 1 344 605 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna och anslagen för i år med beaktande av den ordinarie budgeten och tilläggsbudgeten totalt 56 194 197 000 euro.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till en tilläggsbudget för 2018 i proposition RP 73/2018 rd med ändringarna ovan.

Riksdagen forkastar tilläggsbudgetmotionerna TBM 1—41/2018 rd.

Riksdagen beslutar att tilläggsbudgeten för 2018 tillämpas från och med 5.7.2018.

Helsingfors 19.6.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Harakka sd

Betänkande FiUB 8/2018 rd

medlem Timo Heinonen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Elina Lepomäki saml (delvis)
medlem Mats Nylund sv (delvis)
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Aila Paloniemi cent (delvis)
medlem Antti Rantakangas cent (delvis)
medlem Markku Rossi cent
medlem Eero Suutari saml
medlem Maria Tolppanen sd (delvis)
medlem Matti Torvinen blå (delvis)
medlem Kari Uotila vänst (delvis)
medlem Pia Viitanen sd (delvis)
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Li Andersson vänst (delvis)
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Lasse Hautala cent (delvis)
ersättare Reijo Hongisto blå (delvis)
ersättare Riitta Myller sd (delvis)
ersättare Eero Reijonen cent (delvis)
ersättare Harry Wallin sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Maarit Pekkanen.

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 1 sd

Reservation 1 sd

Allmän motivering

Finlands ekonomi växer starkt efter flera år av recession, och även sysselsättningen utvecklas i positiv riktning just nu. Orsakerna till tillväxten står i synnerhet att finna i den globala ekonomin och den ökande efterfrågan i euroområdet. Vår export har ökat stort tack vare dem. Också på investeringsfronten är utvecklingen stark. Konsumenternas förtroende för ekonomin har upprätt-hållit den inhemska efterfrågan. Den gynnsamma trenden har stötts av Europeiska centralban-kens exceptionellt expansiva penningpolitik.

Ett gott konjunkturläge är det rätta tillfället att genomföra långsiktiga tillväxt- och sysselsätt-ningsfrämjande reformer. Samtidigt måste vi se till att tillväxten kommer alla befolkningsgrup-per till godo oberoende av social ställning eller bostadsort. Tillväxten hör till alla. Den största svagheten i regeringens politik är att den ekonomiska politiken inte stärker förutsättningarna för tillväxt och att den samtidigt ökar ojämlikheten.

Utbildning är den bästa sysselsättningspolitiken

Utbildning och hög kompetens är Finlands styrka i den globala konkurrensen. Det är ett faktum och får regeringens nedskärningar i utbildningen, forskningen och produktutvecklingen att te sig än mer oansvariga. För första gången befinner vi oss i en situation där de kommande generation-ernas utbildningsnivå riskerar att bli lägre än tidigare generationers. En sådan utveckling kan inte under några som helst omständigheter accepteras i ett läge där vår arbetsmarknad allt mer kom-mer att prioritera kompetens och en hög utbildningsnivå samtidigt som de mindre kvalificerade jobben minskar ytterligare och de som saknar examen efter grundskolan får en allt sämre ställ-ning på arbetsmarknaden.

I sin proposition om en tilläggsbudget föreslår regeringen tilläggsatsningar på sammanlagt 60 miljoner euro för att öka tillgången till kompetent arbetskraft. Målet är i sig gott och välkommet, men tyvärr förblir dessa satsningar ohjäpligt ett plottrande, i synnerhet när man beaktar de ned-skärningar regeringen gjort tidigare. Det är av yttersta vikt att vi i framtiden lyckas säkerställa en adekvat utbildningsnivå för hela åldersklasser. Därför har vi socialdemokrater redan länge drivit en förlängning av läroplikten och en helt gratis utbildning på andra stadiet. Dessutom måste vux-enutbildningen reformeras i syfte att höja hela befolkningens kompetensnivå och en säker över-gång från ett jobb till ett annat eller till nya yrken.

Förra valperioden satsade regeringen starkt på jämlikheten i grundskolan och varje år reservera-des betydande belopp för detta ändamål. Det är beklagligt att dessa pengar genast drogs in denna period. Det är inte förrän senare som viss finansiering skjutits till. Mot denna bakgrund är det vik-tigt att tilläggsbudgeten innehåller ett tillskott på 10 miljoner euro för åtgärder för en jämlik grundskola, men även där är det fråga om överföringar inom förvaltningsområdet inom ramen för befintlig finansiering av ett spetsprojekt. Åtgärderna skulle ha krävt ett faktiskt anslagstillskott.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

En genuint aktiv sysselsättningspolitik

En lyckad sysselsättningspolitik kräver inga hot, utan människor måste stödas och deras handlingsmöjligheter stärkas. Konkurrenskraftsavtalet, aktivitetsmodellen och nu senast ökade vinsttidsanställningar för unga talar sitt tydliga språk om hur regeringen förhåller sig till arbetslösa och sysselsättningspolitik. Hållbara resultat kan nås genom en aktiv sysselsättningspolitik där anslag reserveras för att utveckla jobbsökartjänster, säkerställa lönesubventionen och rädda ungdomsgarantin.

Det finns i dagens läge ett matchningsproblem på arbetsmarknaden mellan utbud och efterfrågan på arbete. Det är fråga å ena sidan om den kompetens som krävs i arbetet och å andra sidan om var man befinner sig rent geografiskt. För att den gynnsamma utvecklingen i fråga om sysselsättningen ska kunna stärkas ytterligare måste allt mer uppmärksamhet ägnas åt arbetskraftens professionella och geografiska rörlighet. Detta kräver utveckling av yrkesutbildningen för unga och av fortbildningen för att överbrygga situationer där de kvalifikationer man har inte nödvändigtvis motsvarar ett förändrat läge på arbetsmarknaden.

Arbetskraftens geografiska rörlighet ska också främjas genom kraftfull bostadspolitik och bestämmd transportpolitik. I dagens läge hindrar de stigande bostadspriserna på tillväxtorter allt fler från att flytta dit jobben finns. Bättre planläggning och stärkt samordning av markanvändning, bostadsbyggande och transporter skulle främja bostadsproduktionen och undanröja flaskhalsar. Nya investeringar för bättre transportnät skulle utvidga pendlingsregionerna och på så sätt åtgärda matchningsproblemet på arbetsmarknaden. Samtidigt fyller de en viktig funktion i vår klimatpolitik.

Slopa de orättvisa nedskärningarna av semesterpenningen

Sommarsemestrarna närmar sig och de offentligt anställda får för andra året i rad sin semesterpenning med en nedskärning på 30 procent. Regeringen har fråntagit kommunerna ett belopp som motsvarar den nedskärningen. I synnerhet lågavlönade kvinnor såsom sjukskötare, kokerskor, barnträdgårdslärare och bibliotekarier drabbas av detta. När andra får se sina inkomster öka fortsätter nedskärningarna i deras köpkraft. Många familjer kan bara drömma om semesterresor. Att ta tillbaka nedskärningarna skulle vara det första steget mot rättvisa. Det skulle skapa förtroende.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar riktning i sin ekonomiska politik och justerar huvudprinciperna i planen för de offentliga finanserna för att de ska minska ojämlikheten och i stödja de långsiktiga förutsättningarna för tillväxt.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att finns anslag för en aktiv arbetskraftspolitik, för kompetensprogrammet för unga vuxna och för ett effektivt genomförande av ungdomsgarantin.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer läropliktsåldern och gör utbildningen på andra stadiet genuint avgiftsfri.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder en reform av vuxenutbildningen.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att semesterpenningen inom den offentliga sektorn ska betalas ut på normalt sätt.

Slopa finansieringen av de konstitutionellt problematiska pilotprojekten med valfrihet

Regeringen föreslår åter tillägg av en fullmakt på 100 miljoner euro till pilotprojekt för valfrihet inom social- och hälsovården under moment 33.60.38. Efter tillägget har totalt 199 miljoner euro reserverats för dessa projekt 2018–2021. Detta är bara en försmak av den utgiftsökning som vårdreformen medför och åter ett bevis på att regeringen totalt struntar i hållbarheten i de offentliga finanserna i samband med vård- och landskapsreformen.

Social- och hälsovårdsministeriet fattade de första policybesluten om vilka områden pilotförsöken med valfrihet ska genomföras i den 15 maj 2018. Villkorad finansiering har redan beviljats inom tio landskap, men utbetalningarna ska enligt planerna inledas först när lagstiftningen om valfrihet är klar. Besluten om områdena och finansieringen har fattats utifrån en bedömning som en expertgrupp gjort. Social- och hälsovårdsministeriet avser att ordna en ny ansökningsomgång i höst.

Den rättsliga grunden för policybesluten för finansiering av pilotprojekten är oklar. Någon lagstiftning att bygga på finns inte. Ändå har ministeriet redan ordnat en ansökningsomgång för projektfinansiering, och då bestämdes också kriterierna för pilotprojekten. Utifrån dessa kriterier har ”preliminära beslut” fattats om finansieringen. Denna policy har skapat förväntningar hos landskapen om kommande finansiering om den berörda lagstiftningen träder i kraft.

Grundlagsutskottet framförde i utlåtande GrUU 15/2018 rd en allvarlig anmärkning om att statsrådet hade gått för långt i utövandet av sin verkställande makt när det gäller pilotprojekten. Utskottet ansåg det vara synnerligen problematiskt att genomförandet av valfriheten inom social- och hälsovården inleds med hjälp av pilotförsök. Det är således fråga om att social- och hälsovårdsministeriet har fattat beslut om att finansiera pilotförsöken utan någon klar grund i lagstift-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

ningen, även om ministeriet senare preciserat att det inte är fråga om beslut, utan om preliminära riktlinjer eller villkorade beslut. Under alla omständigheter är det väsentliga i sammanhanget att det inte i den gällande lagstiftningen sägs något om pilotförsöken eller deras finansiering. Med andra ord finns det ingen rättslig grund för sådana pilotprojekt.

Det som gör situationen särskilt problematisk är att grundlagsutskottet redan sommaren 2017 slog fast att den föreslagna regleringen är grundlagsvidrig i fråga om pilotprojekten. De korrigeringar som då förutsattes hade inte gjorts i den nya propositionen med förslag till valfrihetslag. Regeringen har således hela tiden varit medveten om att regleringen om pilotprojekten strider mot grundlagen.

Och nu tänker regeringen öka finansieringen med ytterligare 100 miljoner och ordna en ny ansökningsomgång i höst. Vi måste få ett omedelbart stopp på att en sådan konstitutionellt tvivelaktig reform inleds innan lagstiftningen träder i kraft.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen avbryter alla åtgärder som gäller pilotprojekt med valfrihet, återtar sina beslut om finansiering av pilotprojekt och upphör med det konstitutionellt tvivelaktiga genomförandet av reformerna tills lagen träder i kraft.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Hoten mot freden och säkerheten i världen har ökat under de senaste åren och även nått Europa bland annat i form av en flyktingkris. I en föränderlig värld är det desto viktigare att kunna förutse och avvärja kriser och deras orsaker.

Under den pågående regeringsperioden har nedskärningarna varit så kraftiga att anslagen redan nu ligger långt efter 2015 års nivå. Nu föreslår regeringen 546,3 miljoner euro för egentligt utvecklingssamarbete medan beloppet var drygt 920 miljoner euro 2015. Nästa år antas hela vårt utvecklingssamarbete ligga under 0,4 procent av BNI. Det här står i konflikt med att vi såväl i EU som i FN har förbundit oss att på lång sikt komma upp till 0,7 procent.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi får inte glömma att vår ekonomi och vår sysselsättning vilar på internationell handel och internationellt samarbete. I det läget kan vi inte dra oss tillbaka och vända oss inåt. Både regionalt och globalt bygger internationellt utvecklingssamarbete på att parterna följer gemensamma uppförandekoder. Finland måste handla så att våra internationella nätverk genererar expanderande ekonomiskt samarbete och så att vår trovärdighet som tillförlitlig samarbetspartner inte får sig en törn. Utöver det måste vi vara beredda att åta oss att genomföra bland annat FN:s agenda för hållbar utveckling och klimatavtalet från Paris, att satsa på fördjupat samarbete och att genomföra både nya och tidigare internationella överenskommelser.

År 2016 minskades frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete med 43 procent och regeringen föreslår nu att anslaget till frivilligorganisationerna hålls på samma nedskurna nivå, det vill säga 65 miljoner euro 2018. Frivilligorganisationernas möjligheter att utföra utvecklingssamarbete har försämrats avsevärt. Likaså har Finlands bidrag till utvecklingsländernas egna frivilligorganisationer minskat klart.

En opartisk lägesbedömning som utrikesministeriet lät göra i fjol fastställer att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete är effektivt och ger resultat. Konklusionerna i rapporten ger vid handen att neddragningarna i stödet till organisationerna var en felbedömning och att anslaget i stället bör höjas. Organisationerna har hamnat i en trängd situation på grund av nedskärningarna. Dessutom strider åtgärderna mot god förvaltningspraxis eftersom de kommit så plötsligt. Sammantaget kan man konstaterar nedskärningarna skadar Finlands rykte som en pålitlig och långsiktig samarbetspartner i internationella sammanhang. Finlands stöd är särskilt viktigt eftersom demokrati och medborgarsamhällets möjligheter att agera stramas åt i allt fler länder.

Frivilligorganisationernas utvecklingskommunikation och globalfostran är en viktig del av utvecklingspolitiken. Vi föreslår att 65 miljoner euro fördelas på följande sätt under punkt 8 i momentets dispositionsplan: "Stöd till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och information om utvecklingssamarbetet samt den kommunala sektorns utvecklingssamarbete." Anslaget kan numera också användas till frivilligorganisationernas utvecklingskommunikation och globaluppfostran som sker i Finland. Anslaget administreras av utrikesministeriet. Det stöd som på ansökan betalas till organisationerna är på sin nuvarande nivå och i sin nuvarande form viktiga för deras eget arbete inom kommunikation och globalfostran. Utan stödet skulle många organisationers arbete försvåras märkbart eller rentav upphöra helt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 100 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att höja anslaget till egentligt utvecklingssamarbete.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Det fria bildningsarbetet syftar till att öka jämlikheten genom större tillgänglighet till utbildning. Det finns risk för att informationssamhället, som betonar öppenhet, stängs för i synnerhet seniorer, lågutbildade och personer utanför arbetsliv och utbildning.

Det fria bildningsarbetet producerar inte direkt validerad kompetens för fortbildning eller arbetsliv. I stället har det fått ta hand om utbildning av personer utanför arbetslivet, bland annat för att bevara deras arbetsförmåga och förebygga marginalisering och för att hjälpa äldre att bevara sin funktionsförmåga och lindra deras ensamhet.

I och med migrationen har det fria bildningsarbetet också återfått en del av sitt ursprungliga folkbildningsuppdrag. För första gången på flera årtionden bor det i Finland en hel folkgrupp, invandrarna, med låg utbildningsnivå. En del av invandrarna saknar helt och hållet grundläggande utbildning. På grund av den snabba informationstekniska utvecklingen finns det också bland den övriga befolkningen personer som inte är jämställda med andra i informationssamhället vad beträffar kunskaper och färdigheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 5 000 000 euro för driftkostnader för fritt bildningsarbete.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Vi socialdemokrater stöder strukturella reformer på andra stadiet, men i motsats till regeringen utgår vi från att reformen av andra stadiet måste genomföras genom att spara in på förvaltning och lokaler, och inte på undervisning. De besparingar som den förra regeringen i sin helhet skulle ha gjort på utbildningen på andra stadiet drabbar nu bara yrkesutbildningen. Också många experter inom området har kritiserat neddragningarna inom yrkesutbildningen. Besparingarna äventyrar kvaliteten på yrkeskompetensen, den allmänna behörigheten för fortsatta studier och ungdomsgarantin.

Närundervisningen inom yrkesutbildningen har redan tidigare reducerats enormt, vilket försämrar undervisningskvaliteten. Så sent som på 1990-talet fick eleverna närundervisning motsvarande en full arbetsvecka, dvs. 38 timmar. I dag ligger man på många håll under 28 timmar. De som studerar till ett yrke får alltså inte mer undervisning än grundskoleeleverna. De omfattande ned-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

skärningarna kommer utan vidare att märkas i utbildningskvaliteten och därigenom också i de ungas yrkesfärdigheter.

Vi socialdemokrater föreslår att det avsätts tillräckligt stora anslag för kommunerna för att anordna yrkesutbildning. Statsandelarna till kommunerna måste höjas för att stoppa den tidigare nedskärningen på 190 miljoner euro. Dessutom måste de nedskärningar återtas som gjorts i yrkesutbildningen till följd av indexsänkningar och konkurrenskraftsavtalet.

Yrkesinriktad arbetskrafts- och integrationsutbildning

Arbetslivet förändras i snabb takt. Yrkesinriktad arbetskraftsutbildning är ett effektivt verktyg för att uppdatera de arbetslösas kompetens och komplettera kompetensbehovet på arbetsmarknaden. Utbildningen gör det möjligt att snabbt reagera på omstruktureringar på det regionala planet.

Dessutom kan yrkesinriktad arbetskraftsutbildning vara ett effektivt verktyg för att möta matchningsproblemen på arbetsmarknaden. Nu ska den examensinriktade utbildningen flyttas över till undervisnings- och kulturministeriet och det gör utbildningsutbudet mer tungrovt. Man kan inte nog understryka betydelsen av ett nytt yrke och kompletteringsutbildning. Det bygger en bro mellan olika arbeten och medverkar till att människor kan behålla jobbet. Den arbetskraftspolitiska utbildningen blir helt enkelt en bro mellan arbetslöshet och arbete.

Den positiva omstruktureringen inte minst i sydvästra Finland, men också på andra ställen, har gjort att det råder mycket stor brist på utbildad arbetskraft. I värsta fall kan det bli en käpp i hjulet för ekonomisk tillväxt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 30 000 000 euro, av vilket 20 000 000 euro anvisas till yrkesutbildning och 10 000 000 euro till yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning.

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att nedskärningarna inom yrkesutbildningen återtas och att det avsätts tillräckligt stora statsandelar för kommunerna så att de kan anordna yrkesutbildning också i fortsättningen.

40. Högskoleundervisning och forskning

20. Gemensamma utgifter inom högskoleväsendet och vetenskapens område (reservationsanslag 3 år)

Högskolorna har praktiskt orienterad verksamhet inom forskning, utveckling och innovationer som är integrerad i undervisningen. Den vänder sig till arbetslivet i respektive regioner och avser

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

att utveckla företagens konkurrenskraft och innovationer. Denna verksamhet måste få större synlighet och nyttiggöras i betydligt högre grad. Verksamheten behöver backas upp av relevanta finansiella instrument, alltså också av annat än bara innovationssedeln. Just nu är stöd till forskning och innovationer extra viktigt i områden där ekonomisk tillväxt kan skönjas tack vare positiv strukturomvandling.

Dessutom måste högskolorna snabbt och flexibelt kunna svara mot behovet av arbetskraft inom sina regioner. I ett flertal regioner ökar i synnerhet behovet av utbildning av ingenjörer och diplomingenjörer.

Flera internationella utvärderingar visar att de största problemen med forskning och innovation i Finland ska sökas i finansiering av och incitament för tillämpad forskning, utveckling av innovationer och samarbete mellan arbetsliv och näringsliv. Dessutom hotar flaskhalsarna i tillgången på kvalificerad arbetskraft göra tillväxten långsammare inom vissa sektorer och regioner.

Om vi vill se över vårt välfärdssamhälle och företagens konkurrenskraft gäller det att bättre ta vara på den FoU-verksamhet och de innovationer som yrkeshögskolorna sitter inne med. Yrkeshögskolorna satsar på lösningsinriktad verksamhet inom FoU och innovationer baserade på hög kompetens och interaktion. Det är där vi ska söka ett viktigt svar på utmaningarna inom vårt forsknings- och innovationssystem. Yrkeshögskolornas styrka finns i stark samverkan med intressenterna, bland annat med företag och arbetsliv, och samtidig involvering av de studerande. Finland behöver nya satsningar särskilt för att utnyttja yrkeshögskolornas kompetens inom FoU och innovationer, eftersom våra nationella finansiella instrument för innovationer och tillämpad forskning i yrkeshögskolorna är ganska små.

Finland upplever en positiv ekonomisk utveckling och det har ökat efterfrågan på arbetskraft. Flera av de viktigaste tillväxtbranscherna lider så stor brist på arbetskraft att det inkräktar på möjligheterna att utnyttja tillväxtpotentialen. De här farhågorna aktualiserades först i Egentliga Finland, där tillväxtbranscherna framför allt är marinindustrin och bilindustrin, men kompetent arbetskraft saknas också inom andra branscher. Exempelvis i Satakunta har det år 2017 funnits runt 700 nya lediga platser för ingenjörer och diplomingenjörer, men de sökande har varit bara 5—20 procent av antalet lediga platser. I Jyväskyläregionen råder det stor brist särskilt på kunnigt folk inom IKT-sektorn.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.20 med 5 000 000 euro till stöd för högskolorna inom regioner med positiv strukturomvandling.

80. Konst och kultur

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Världen över lyfter man fram tillståndet i det civila samhället som ett led i demokrati, mänskliga rättigheter, delaktighet och välfärd. Också EU tillerkänner de icke-vinstsyftande medborgaraktö-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

rerna, tjänsteleverantörerna och frivilligarbetarna en viktig roll för att manifestera medborgaraktiviteten.

Den civila aktiviteten kan främja delaktigheten, den sociala sammanhållningen på det lokala planet och dialogen mellan generationerna. På EU-nivå främjar aktiviteterna hållbar utveckling, samsättning, social rättvisa, ekonomisk tillväxt och miljöaspekter. Vi har också här i Finland känt oro över tillståndet för demokratin och i det civila samhället i dessa tider av stora förändringar. Ju större mångfalden i samhället är, desto bättre beredskap har det att klara av kriser.

Samtidigt som undervisnings- och kulturministeriet har slagit samman anslagen till organisationerna under ett enda moment har det också gjort neddragningar i dem. Förklaringen till användningsändamålen har blivit allt mer diffus. Till exempel nämns inte fredsarbetet längre särskilt.

Extra oroväckande är läget för Förbundet för mänskliga rättigheter. Förbundet är den enda organisationen i landet som heltäckande följer upp människorättssituationen i Finland. I sin utrikespolitik understryker Finland människorättsorganisationernas betydelse och hur viktigt det är att de som försvarar mänskliga rättigheter får arbeta under säkra förhållanden. Förbundet har genererat viktig information om bland annat diskriminering i Finland och det undersöker för närvarande så kallat hedersrelaterat våld som är ett mycket aktuellt problem i Finland just nu, vilket varit önskemålet från ett flertal myndigheter. Flera ministerier lutar sig mot förbundets expertis och förbundet ombeds ofta lämna officiella yttranden. På begäran av internationella organ (OSSE, Europarådet etc.) som besöker Finland lämnar Förbundet för mänskliga rättigheter rapporter om läget i Finland och rapporterar dessutom till de FN-kommittéer som övervakar konventionerna om mänskliga rättigheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 1 700 000 euro för statsbidrag till organisationer

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen dels säkerställer förutsättningarna för ett civilt samhälle präglad av mångfald och för frivilligorganisationernas verksamhet, dels ökar anslagen till frivilligorganisationerna.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 1 sd

Arbetskraftens rörlighet måste öka för att arbetsmarknaden ska fungera och matchningsproblemen kunna lösas. Pendlingsregionerna måste utvidgas med snabba kollektivtrafikförbindelser och samtidigt måste det bli lättare att förflytta sig inom pendlingsregionerna. På så sätt kan arbetet och de som utför det lättare finna varandra. Arbetskraftens rörlighet främjar också en produktivitetsökning. Vi måste med andra ord bygga fler spårvägar och göra de befintliga kommunikationerna snabbare för att arbetsmarknaden ska fungera samt sysselsättningen och produktiviteten öka. Investeringarna i spårtrafik måste höjas märkbart.

Regeringen har förbundit sig att iaktta förslaget från den parlamentariska arbetsgruppen för eftersatt underhåll om anslagsnivån för bastrafikledshållningen under regeringsperioden. I sin egen plan skär dock regeringen kraftigt ned på anslagen till utveckling av trafikledsnätet för att skjuta till pengar som får det eftersatta underhållet att sluta växa. Regeringens val ökar vår investerings-skuld i fråga om trafikledsnätet och många investeringar som skulle behövas med tanke på trafiken, boendet och näringspolitiken kommer nu att falla på de kommande regeringarnas ansvar. Också den nytta investeringarna ger samhället skjuts nu upp eller går helt förlorad på grund av den internationella konkurrensen. Därför föreslår vi en ökning på 100 000 000 euro för utveckling av vägnätet till de bästa nya projekten för att främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. På så sätt förhindrar vi också att utvecklingen av vägnätet avstannar.

En planmässig och långsiktig beslutsprocess och finansiering när det gäller trafikleder och utveckling av trafiken är nödvändiga förutsättningar för en effektiv samhällspolitik och för näringslivets konkurrenskraft. En planmässig utveckling av lederna gör det dessutom lättare att söka och få EU:s TEN-T-stöd.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 100 000 000 euro för utveckling av trafikledsnätet.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Andelen högteknik och förädlingsvärde inom vår export har minskat oroväckande. I nästa års budget borde regeringen med fast hand ha beslutat om insatser för att framför allt stödja en snabbare exportdriven ekonomisk tillväxt, investeringar och sysselsättning. Utan extra satsningar på forskning och produktutveckling riskerar Finland att förpassas till periferin i de globala värdekedjorna.

Den framtida ekonomiska tillväxten uppstår genom innovationer, så det är absolut nödvändigt att nu satsa mer på forskning och produktutveckling. Vi måste snabba upp den tekniska utvecklingen och fokusera kraftigare på en kompetensbaserad tillväxt.

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 1 sd

Vetenskaplig forskning visar att stöd till forskning, utveckling och innovation är effektivast bland stödformer. Stöd till nya innovationer kan i bästa fall ha betydande konsekvenser för tillväxt, sysselsättning och ekonomisk förnyelse.

Trots att stöden för FoUI i fältet av företagsstöd är den enda stödformen som det i det nuvarande statsfinansiella läget kan hittas grunder för, har den sittande regeringen agerat rakt tvärtom och skurit ner i den mest effektfulla delen av företagsstöden. Vid sidan av nedskärningarna i forskning och utbildning har regeringen också skurit ner betydligt i finansieringen för Tekes (numera BusinessFinland). Att rikta in nedskärningarna på den sektor där stöden fungerar är ohållbart.

Stöden för forskning och utveckling bör höjas kännbart och samtidigt bör det ske en omvärdering i allokeringen av stöden för FoUI. Eftersom stöd för nya och små företag har bedömts vara de effektivaste stöden, bör också FoUI-stöd i fortsättningen allokeras med större tyngd för denna sektor.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 60 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och företagens internationalisering.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Nivån på arbets- och näringsbyråernas anslag är i år lägre än i fjol.

Fler digitala tjänster kan inte ersätta tjänsterna till de mest utsatta arbetslösa. Vi vill påminna om att ett flertal uppskattningar gör gällande att cirka 20 procent av de långtidsarbetslösa inte använder elektroniska tjänster, antingen på grund av bristande kunskaper eller på grund av att de inte har tillgång till utrustning eller fungerande nätverk.

Många arbetslösa har upplevt att de intervjuer som görs med tre månaders mellanrum har gjort det lättare att komma ut på arbetsmarknaden. Samtidigt har människor som inte längre är arbetssökande avförts ur registren, vilket har minskat arbetslösheten enligt arbets- och näringsministeriets statistik. Nu har bara ungefär hälften av de arbetslösa intervjuats, trots att intervjuerna är lagfästa. De minskande personalresurserna hotar intervjuerna, för att inte tala om den behovsorienterade servicen.

Vi vill framhålla vikten av tillräckliga personalresurser och att personalens arbetshälsa måste tryggas. Personalen inom förvaltningen står under ett orimligt tryck på grund av dels resursbristen, dels de ständiga lagändringarna som förskjuter förvaltningsstrukturerna och arbetskraftspolitiken fram och tillbaka.

Genom landskapsreformen tänker regeringen bygga upp en marknadsstyrd beställar-utförarmodell och privatisera merparten av de offentliga arbetskraftstjänsterna. Vi menar att bland annat den sektorsövergripande servicen äventyras i den marknadsbaserade modellen. Det leder obe-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

stridligen till att servicen till de mest utsatta arbetslösa försvagas. Regeringen tänker upphäva lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, det vill säga den lag som gäller sektorsövergripande servicecenter för arbetskraft. Men samtidigt ska navigatorverksamheten för de unga göras permanent med motiveringen att den gett goda resultat. Navigatorverksamheten är till sin anda uttryckligen ett servicekoncept som avses i lagen om sektorsövergripande samservice. Vi vill bibehålla kommunernas tydliga roll särskilt i fråga om tjänster till långtidsarbetslösa och godkänner inte upphävandet av lagen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.01 med 10 000 000 euro för arbets- och näringsbyråernas omkostnader och ändrar momentets motivering så att anslaget kan användas också för arbetskraftstjänster som produceras av kommunen.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Lönesubvention och arbetskraftsutbildning

Anslagen för en aktiv arbetskraftspolitik är fortfarande otillräckliga. Regeringen har de senaste åren dragit ned särskilt på den arbetskraftspolitiska utbildningen, trots att det inom vissa branscher redan råder brist på kompetent arbetskraft.

Den lönesubvention på 100 procent som föreningar och stiftelser får har finansierats upp till högst 3 000 årsverken. Enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) kan till en förening eller en stiftelse som anställer en långtidsarbetslös i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet, betalas lönesubvention under högst 12 månader till ett belopp av 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procents arbetstid av den ordinarie maximiarbetstiden (7 kap. 9 § 1 mom. i lagen). Dessa uppgifter är viktiga för dem som har det allra svårast att få arbete. För många är möjligheten att få arbete i en organisation med full lönesubvention det enda realistiska alternativet att hitta ett första arbete efter en lång tid av arbetslöshet.

Kvoten på 3 000 personer med 100 procents lönesubvention i den tredje sektorn har lett till att organisationer inte längre sysselsätter lika många av de arbetslösa som är mest utsatta. Det är positivt att lönesubventionerat arbete styrs i större utsträckning till företag, eftersom de har de bästa resultaten i fråga om sysselsättning i fortsättningen. Men det att man samtidigt avvecklar sysselsättningen i organisationerna leder till mindre möjligheter till lönearbete för dem som är mest utsatta och till nedläggning av organisationernas betydande arbete för samhällelig välfärd.

Därför föreslår vi att taket på 3 000 personer för organisationernas hundra procentiga lönesubvention slopas och resurserna för arbetskraftspolitik ökas.

Ungdomsgarantin

Arbetslösheten bland unga under 30 år är fortfarande alldeles för hög. I stället för att köras ned bör ungdomsgarantin utvecklas så att inte en enda ungdom längre blir utan utbildningsplats på andra

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

stadiet, fortsatta studier eller arbete. Regeringens planer och budgetnedskärningarna reducerar ungdomsgarantins serviceutbud, vilket hotar göra det svårare för unga att få studieplats eller jobb och planera framtiden.

SDP:s mål är att säkerställa anslagen för ungdomsgarantin och utveckla den så att den täcker hela barndomen och ungdomen. Vi vill tillföra programmet ett nytt element, nämligen att de unga ges stöd i livets brytningsskeden, exempelvis när de börjar den grundläggande utbildningen eller avslutar högskolestudierna och går ut i arbetslivet. I SDP:s ungdomsgarantimodell har kommunerna det övergripande ansvaret för att garantin uppfylls och de unga känner trygghet i alla faser av livet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för ungdomsgarantin och kompetensprogrammet för unga vuxna,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 10 000 000 euro för lönesubventioner till organisationer,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 60 000 000 euro för lönesubventioner,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning,

att riksdagen ändrar beslutsdelen i andra stycket 3 punkten i momentets motivering så att maximigränsen på 3 000 sysselsatta personer och lönetaket stryks,

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att slopa den i beslutsdelen till moment 32.30.51 angivna begränsningen till 3 000 årsverken för lönesubventioner till aktörer inom den tredje sektorn.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår tillägg av en fullmakt på 100 miljoner euro till pilotprojekt för valfrihet inom social- och hälsovården under moment 33.60.38. Efter tillägget har totalt 199 miljoner euro reserverats för dessa projekt 2018–2021. Detta är bara en försmak av den utgiftsökning som vårdre-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

formen medför och åter ett bevis på att regeringen totalt struntar i hållbarheten i de offentliga finanserna i samband med vård- och landskapsreformen.

Social- och hälsovårdsministeriet fattade de första policybesluten om vilka områden pilotförsöken med valfrihet ska genomföras i den 15 maj 2018. Villkorad finansiering har redan beviljats inom tio landskap, men utbetalningarna ska enligt planerna inledas först när lagstiftningen om valfrihet är klar. Besluten om områdena och finansieringen har fattats utifrån en bedömning som en expertgrupp gjort. Social- och hälsovårdsministeriet avser att ordna en ny ansökningsomgång i höst.

Den rättsliga grunden för policybesluten för finansiering av pilotprojekten är oklar. Någon lagstiftning att bygga på finns inte. Ändå har ministeriet redan ordnat en ansökningsomgång för projektfinansiering, och då bestämdes också kriterierna för pilotprojekten. Utifrån dessa kriterier har ”preliminära beslut” fattats om finansieringen. Denna policy har skapat förväntningar hos landskapen om kommande finansiering om den berörda lagstiftningen träder i kraft.

Grundlagsutskottet framförde i utlåtande GrUU 15/2018 rd en allvarlig anmärkning om att statsrådet hade gått för långt i utövandet av sin verkställande makt när det gäller pilotprojekten. Utskottet ansåg det vara synnerligen problematiskt att genomförandet av valfriheten inom social- och hälsovården inleds med hjälp av pilotförsök. Det är således fråga om att social- och hälsovårdsministeriet har fattat beslut om att finansiera pilotförsöken utan någon klar grund i lagstiftningen, även om ministeriet senare preciserat att det inte är fråga om beslut, utan om preliminära riktlinjer eller villkorade beslut. Under alla omständigheter är det väsentliga i sammanhanget att det inte i den gällande lagstiftningen sägs något om pilotförsöken eller deras finansiering. Med andra ord finns det ingen rättslig grund för sådana pilotprojekt.

Det som gör situationen särskilt problematisk är att grundlagsutskottet redan sommaren 2017 slog fast att den föreslagna regleringen är grundlagsvidrig i fråga om pilotprojekten. De korrigeringar som då förutsattes hade inte gjorts i den nya propositionen med förslag till valfrihetslag. Regeringen har således hela tiden varit medveten om att regleringen om pilotprojekten strider mot grundlagen.

Och nu tänker regeringen öka finansieringen med ytterligare 100 miljoner och ordna en ny ansökningsomgång i höst. Vi måste få ett omedelbart stopp på att en sådan konstitutionellt tvivelaktig reform inleds innan lagstiftningen träder i kraft. Utskottet understryker i sitt utlåtande att pilotförsöken med valfrihet inte ska genomföras innan den lagstiftning som gäller dem har blivit godkänd. Den enda logiska konsekvensen av detta är slopa den allokerade finansieringen.

Vi föreslår

att moment 33.60.38 utgår ur budgeten.

Förslag

Vi föreslår

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2018 enligt betänkandet men med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 10 uttalandena.

Helsingfors 19.6.2018

Timo Harakka sd
Riitta Myller sd
Maria Tolppanen sd
Harry Wallin sd
Pia Viitanen sd
Johanna Ojala-Niemelä sd

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 2 gröna

Reservation 2 gröna

Allmän motivering

Regeringen har under innevarande period gjort stora nedskärningar i anslagen för utvecklingssamarbete. Genom dessa beslut har finansieringsnivån för utvecklingssamarbetet fallit långt från FN:s rekommendation på 0,7 procent. År 2014 nådde Finland nivån 0,6 procent bland annat genom att styra bland annat inkomster från utauktionerade utsläppsrätter till utvecklingssamarbete. Genom nedskärningsbesluten har anslagen för utvecklingssamarbetet minskat med 0,4 procent. När det nu ser ut som om handeln med utsläppsrätter börjar fungera bättre än tidigare, finns det anledning att rikta inkomster från handeln med utsläppsrätter till egentligt utvecklingssamarbete, så att effekterna av de tidigare nedskärningarna lindras åtminstone i någon mån och Finlands klimatfinansiering höjs.

I tilläggsbudgeten föreslår regeringen att det införs ett temporärt energiskattestöd. Stödet ska enligt planerna betalas till jordbrukare för de ökande maskinkostnaderna och kostnaderna för spannmålstorkning. I den föreslagna formen riktas energiskattestödet dock inte rätt, eftersom stödet också kan gå till jordbrukare som inte alls eller endast i ringa utsträckning förorsakades skördeskador. Däremot får inte skadedrabbade jordbrukare som använder miljövänligare energikällor något stöd.

Användningen av fossila energikällor bidrar till klimatuppvärmningen. Uppvärmningen tar sig framför allt uttryck i kraftiga väderfenomen, exempelvis i form av skyfall. Om skördeskadorna beror på klimatuppvärmningen är det ohållbart att skadorna kompenseras på ett sätt som ytterligare höjer användningen av fossila energikällor och därmed också uppvärmningen av klimatet. Propositionen strider mot regeringens egna klimatmål. Förluster till följd av extrema väderförhållanden bör ersättas, men kompensationen måste göras ändamålsenligt och klimathållbart.

Regeringen försöker snabbt driva igenom vårdreformen utan att lyssna till de sakkunnigas kritiska utlåtanden. I tilläggsbudgeten ingår extra anslag för pilotprojekt med valfrihet. Det är ohållbart att det i nuläget anslås mer pengar för pilotprojekten, eftersom vårdreformslagarna ännu inte har godkänts och framtiden för reformen i sin helhet är öppen.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en ny proposition om kompensation till jordbrukare för skördeskador så att kompensation beviljas på ett mer ändamålsenligt och klimathållbart sätt.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 2 gröna

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Målet med utvecklingssamarbetet är att eliminera fattigdom och ojämlikhet och främja en hållbar utveckling. Det är viktigt att se till att Finland inte glider en tum längre bort från regeringsprogrammets mål på 0,7 procent och att Finland bär sin del av ansvaret för den internationella klimatfinansieringen.

FN:s mål för hållbar utveckling samt klimatavtalet från Paris kräver att de utvecklade länderna bidrar med mer finansiering för att bekämpa klimatförändringen. Under föregående regering skapades ett av de mest innovativa instrumenten för att finansiera utvecklingssamarbetet: användning av inkomsterna från utauktionerade utsläppsrätter i sin helhet till utvecklingssamarbete, framför allt internationella klimat- och miljöprojekt. Den här finländska innovationen har rönt stor uppskattning i världen, och en extra satsning skulle höja Finlands klimatfinansiering, som visat en klart nedgående trend.

Vi föreslår en ökning på 90 miljoner euro för egentligt utvecklingssamarbete, vilket motsvarar de ökade inkomsterna från utauktionerade utsläppsrätter.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 90 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 3 år)

Grundlagsutskottet var i sitt senaste utlåtande om valfrihetsreformen ytterst kritiskt mot att vårdreformen har drivits och fortfarande drivs vidare genom pilotprojekt trots att riksdagen inte har godkänt vårdreformslagarna. Det står klart att reformförslagen har stora brister. Bristerna måste rättas till innan reformen förs vidare och innan det beviljas tilläggsanslag för det.

Jag föreslår

att moment 33.60.38 stryks.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 2 gröna

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2018 enligt betänkandet men med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner det föreslagna uttalandet.

Helsingfors 19.6.2018

Ozan Yanar gröna

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservation 3 vänst

Allmän motivering

Bruttonationalprodukten ökar i år snabbare än vad regeringen tidigare uppskattade. Också statens inkomster är större än enligt de tidigare bedömningarna.

Nu när vi har en högkonjunktur skulle regeringen i den första tilläggsbudgeten för 2018 ha möjlighet att korrigera sina tidigare felbedömningar och göra välbehövliga satsningar på bland annat social trygghet, välfärdstjänster, utbildning samt forskning och utveckling. Nu är det rätt tid att investera i att främja en hållbar strukturreform som genuint beaktar också miljörealiteterna.

Med undantag av en del enstaka positiva anslagsdisponeringar är regeringen ändå inte beredd att göra detta.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att den finanspolitiska marginal som möjliggjorts av att det finansiella läget har förbättrats ska användas till att återta nedskärningarna av anslagen för utbildning, grundtrygghet och välfärdstjänster och till att öka finansieringen för dessa.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringen föreslår i tilläggsbudgeten ett tilläggsanslag på 100 miljoner euro till pilotförsök med valfrihet inom social- och hälsovården. Det har redan beviljats 100 miljoner euro för dessa försök i samband med den ordinarie budgeten. Att envist hålla fast vid försöken i ett läge där den centrala lagstiftningen om social- och hälsovård fortfarande inte har stiftats och många avgörande frågor om propositionernas grundlagsenlighet och valfrihetsmodellens framtid ännu är olösta visar att regeringen inte värdesätter vare sig riksdagens arbete eller den representativa demokratin på det sätt som dessa skulle förtjäna. Särskilt oroväckande är det att regeringen redan i maj fattade beslut om hur den första finansieringen på 100 miljoner euro ska användas och fördelas, trots att det inte finns någon lagstiftning som skulle styra denna typ av verkställighetsbeslut. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utrikesministeriets budget har stramats åt till det yttersta, och det verkar sannolikt att nivån på den nuvarande finansieringen och den finansiering som slagits fast i planen för de offentliga finanserna för 2019—2022 inte räcker för att kunna sköta alla uppgifter inom utrikesförvaltningen med framgång. Man har redan tvingats skära i nätverket av ambassader och minska den personal som arbetar utomlands. Personalen har också fått många nya uppgifter i anslutning till exportfrämjande och ekonomiska utrikesrelationer utan att resurserna ökats i motsvarande mån. Man har på grund av detta tvingats minska på viktiga och mer traditionella uppgifter inom utrikesministeriet. Denna utveckling kan inte få fortsätta.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen senast i samband med budgeten för 2019 höjer finansieringen för utrikesministeriet till en sådan nivå att ministeriet har ett skäligt nätverk av beskickningar och kan utföra sina uppgifter med framgång.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland bör ta sitt ansvar och främja en positiv utveckling också utanför våra gränser. Genom utvecklingssamarbetet bidrar vi till att motarbeta fattigdom, förbättra de mänskliga rättigheterna, främja demokratin, förebygga konflikter och dämpa klimatförändringen. Miljöproblem kopplade till klimatförändringen är allt oftare en orsak till flyktingskap. Enligt beräkningar finns det mer än 20 miljoner nya klimatflyktingar årligen.

De enorma nedskärningarna i det internationella utvecklingssamarbetet är en av de största skamfläckarna för Sipiläs regering. På de internationella arenorna vill Finland framstå som en stor försvare av exempelvis kvinnors och barns rättigheter eller av det multilaterala internationella systemet mer generellt, men den krassa sanningen är att detta inte får något stöd i regeringens budgetlinje. Tvärtom: Också utomlands har man noterat den finländska nedskärningslinjen, och detta påverkar vår förmåga att främja våra mål internationellt.

Det är iögonfallande att regeringen har skurit framför allt i det egentliga utvecklingssamarbetet och försökt reparera skadan med att något öka de utgifter som kan rapporteras som utvecklingssamarbete och investeringsarrangemang. Mest har regeringen tagit av frivilligorganisationerna och av multilaterala organisationer vars verksamhet enligt utredningar varit särskilt effektiv.

Tidigare styrde Finland inkomsterna från utsläppshandeln till internationell klimatfinansiering. Sipiläs regering har beslutat att använda inkomsterna för att stödja energianvändningen inom energiintensiv industri. Vänsterförbundet anser att inkomsterna från utsläppshandeln bör återföras

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

till den internationella klimatfinansieringen. Till följd av detta ökar anslaget under moment 24.30.66 med uppskattningsvis 162 miljoner euro i år.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 200 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och klimatfinansiering.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Regeringen har gjort kraftiga nedskärningar i yrkesutbildningen under denna regeringsperiod. Antalet lärare har minskat, grupperna har blivit större och närundervisningen har minskat.

Det måste finnas yrkesutbildning överallt i Finland. Regeringens nedskärningar utgör ett allvarligt hot mot en sådan tillgänglighet. Marginaliseringen bland unga tar sig olika uttryck i olika landsändar och har ökat särskilt i norra och östra Finland. I tillväxtorter är konkurrensen om studieplatser hård och det leder till marginalisering av invandrare, om problemen inte tacklas med adekvata resurser. Redan nu finns det alltför många unga som bara har grundskoleutbildning och som hotas av utslagning. Deras antal hotar att öka betydligt till följd av regeringens nedskärningar.

Regeringens nedskärningar i yrkesutbildningen äventyrar genomförandet av reformen av yrkesutbildningen. Ungefär hälften av de ungdomar som går ut grundskolan fortsätter i yrkesutbildning och reformen berör uppskattningsvis 300 000 studerande. Många lärare upplever att timmarna inte räcker till för målen i läroplanerna. Att i tilltagande utsträckning lära på jobbet kan passa många studerande, men utmaningen ligger i att få tillräcklig handledning. Emfas på arbetslivet får inte bli enbart en ny sparmetod vars pris betalas av de studerande. En tillräcklig finansiering av utbildningen på andra stadiet måste garanteras för att yrkesutbildningsreformen ska kunna genomföras på ett vettigt sätt.

I vårt land råder det brist på arbetskraft samtidigt som många inte får jobb trots ett aktivt jobbsökande. En möjlighet att få omskolning eller att komplettera sin kompetens skulle märkbart förbättra sysselsättningsmöjligheterna för många.

Under denna regeringsperiod har man skurit kraftigt i finansieringen för den arbetskraftspolitiska utbildningen, och den yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen har minskat. Det har gjort det svårare att få yrkesutbildning och ytterligare förvärrat den sega arbetslösheten och problemet med att matcha bristen på kunnig arbetskraft med arbetslösa på arbetsmarknaden.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 50 000 000 euro för yrkesutbildning och arbetskraftsutbildning.

80. Konst och kultur

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I ett litet land som Finland är statligt stöd av nöden för att möjliggöra en vital och mångsidig konst och kultur som täcker hela landet. Utan statligt stöd vore det omöjligt för många museer, teatrar och orkestrar att fungera.

Under senaste regeringsperiod drogs redan statsandelarna för kulturen ned betydligt och nya nedskärningar kan inte längre göras utan att funktionerna naggas i kanten kännbart. Som en följd av de nedskärningar som gjorts med konkurrenskraftsavtalet som förevändning håller kulturen på att bli verkligt illa trängd, och att utveckla området med ständiga nedskärningar är allt annat än enkelt.

Kulturbranschen är en arbetskraftsintensiv bransch och regionalt en betydande arbetsgivare. Nedskärningarna slår oundvikligen till mot personalstyrkan.

I ett utvecklat samhälle ingår det att ha ett heltäckande, mångsidigt och högkvalitativt konst- och kulturliv i hela landet, med teatrar, museer och orkestrar. Denna nationella källa till stolthet bör främjas och inte medvetet utarmas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 2 250 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Ett aktivt, omfattande och pluralistiskt civilt samhälle är ett viktigt inslag i vår finländska demokrati. Olika föreningar erbjuder möjligheter till deltagande, kanaliserar medborgarnas känslor, bildar oss, livar upp lokalsamhällen och producerar värdefull kunskap och service.

I Finland har vi förstått att det behövs statligt stöd för att hålla liv i ett stort och diversifierat utbud av organisationer. Tyvärr har pengarna till frivilligorganisationerna minskat kännbart de senaste åren.

Fredsorganisationerna är viktiga aktörer och debattörer i samhället. De ger människor chansen att delta och påverka och de fostrar människor till fred och är aktiva internationellt och i samarbetet med närområdena. Icke våld, antirasism och tolerans har alltid varit viktiga element i fredsarbetet.

Som säkerhets- och samhällsläget ser ut i dag i Europa och våra närområden behövs det aktivt fredsarbete, men också vitala fredsorganisationer. Krig, flyktingskap och tilltagande rasism stäl-

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

ler nya och höga krav på frivilligorganisationerna. Fredsorganisationerna behövs som en aktiv part i samhällsdebatten och för fredsfostran i skolorna, informationsspridning, publikationsverksamhet, tillställningar och internationellt samarbete på gräsrotsnivå.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 1 000 000 euro för att stödja frivilligverksamhet, föreningsarbete och ett aktivt civilt samhälle och främja fredsarbetet.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning

Bastrafikledshållningen har försumrats redan en längre tid, och på många ställen är trafiklederna i dåligt skick. De tillägg som regeringen har gjort har inte räckt för att åtgärda det eftersatta underhållet tillräckligt snabbt.

Vi föreslår

att moment 31.10.20 ökas med 20 000 000 euro för bastrafikledshållningen.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Expertisen är enig om att det är helt väsentligt för Finlands framtida välfärd att näringsstrukturen förnyas, produktiviteten förbättras och att nya innovationer uppstår. Det offentliga stödet har varit ett effektivt och oersättligt element i vår ekonomiska utveckling.

Mot den bakgrunden är det obegripligt att Finland skär ner på anslagen för forskning, utveckling och innovationer. För att det ska åstadkommas arbetstillfällen med högt mervärde och en ekologiskt hållbar strukturuomvandling måste de offentliga stöden ökas kännbart. Finland bör ställa som mål att sammanlagt fem procent av BNI läggs på FUI-verksamhet redan inom de närmaste åren och att den offentliga FUI-finansieringen är minst en procent av BNI.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 100 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

Regeringens viktigaste medel för att förbättra sysselsättningen är att försvaga anställningsvillkoren och att hunsa med de arbetslösa. Att öka andelen billig arbetskraft och införa arbetskraftspolitiska sanktioner representerar en världsbild där ojämlikhet är acceptabelt och arbetslösheten anses bero på de arbetslösas lättja.

Den viktigaste enskilda arbetskraftspolitiska åtgärden är en hållbar utveckling av Finlands makroekonomi. Det är likaså viktigt att trygga tillräckliga sysselsättningsanslag och avsätta tilläggsanslag för mer effektfulla sysselsättande åtgärder, i synnerhet för lönesubventioner, där anslaget har reducerats kraftigt. Vänsterförbundet har föreslagit att systemet med lönesubvention ska förnyas utifrån den så kallade Myllykoskimodellen.

Föreningarna och stiftelserna har en central roll när det gäller att erbjuda lönesubventionerade jobb. De når i många fall också personer som företag inte anställer ens om de får stöd för det. Regeringen har dock begränsat organisationernas hundraprocentiga lönesubvention till 3 000 årsverken, vilket betyder att stödpengarna i vissa fall tar slut redan under årets första hälft. Så var fallet under 2017.

Det måste göra enklare för arbetslösa att bedriva självständiga studier och alla villiga bör erbjudas offentliga arbetskraftstjänster av god kvalitet. Väsentligt med tanke på sysselsättningen är att stöd och tjänster erbjuds genast i början av arbetslösheten. Karriärhandledning, utbildning, lönesubventionerat arbete och satsningar på effektiv arbetsförmedling betalar sig tillbaka.

Ändå har arbets- och näringsbyråernas resurser skurits ner radikalt under de senaste åren. Exempelvis i Sverige finns det ungefär lika många arbetslösa som i Finland, men inom arbetskraftstjänsterna jobbar sex gånger fler människor. I praktiken innebär detta att i Finland betjänar en funktionär hundra personer, i Sverige några tiotal. Arbets- och näringscentralerna har för närvarande otillräckliga resurser och kan inte erbjuda god service som motsvarar kundernas behov. Anslaget borde höjas med minst tiotals miljoner euro, om man vill höja personalstyrkan och servicen till ens en nöjaktig nivå.

Det är dock inte enbart anslagsnivån som är problematisk i regeringens politik. Också handlingsmodellerna och privatiseringen och utkontrakteringen av arbetskraftstjänster äventyrar likabehandlingen av klienterna, servicens kvalitet och kostnadseffektivitet samt det myndighetsansvar som hör till en demokrati och är relevant med tanke på rättstryggheten. Den så kallade aktiveringsmodellen är en följdriktig fortsättning på regeringens sysselsättningspolitik. Modellen grundar sig på idén om lata och arbetsskygga arbetslösa, och de kriterier som ska påvisa "aktivitet" är godtyckliga, oändamålsenliga och administrativt tunga.

De unga måste garanteras möjligheten att få arbetserfarenhet som motsvarar utbildning genast efter slutförda studier. Ju längre tid man behöver söka ett jobb inom den egna branschen, desto större är sannolikheten att man aldrig finner det.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

Språkundervisning och annan utbildning såsom yrkesutbildning eller komplettering av den är centralt för att invandrarna ska kunna anpassa sig snabbt och för att deras kompetens ska komma samhället till del. Integrationsutbildningen ska tilldelas tillräckliga resurser och tjänsterna ska vara tillgängliga för alla invandrare. Man ska få börja studera språket så snart man kommit till Finland.

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Arbets- och näringsbyråernas personalresurser bör omedelbart ökas för att garantera individuella tjänster av hög kvalitet för alla. Samtidigt bör man ta fram helt nya verksamhetsmodeller.

De nuvarande tjänsterna når inte i tillräckligt hög grad många svårssysselsatta eller långtidsarbetslösa. För dem borde man skräddarsy helt nya, lättillgängliga och individuella tjänster som grundar sig på personlig kontakt. Här kan man göra en jämförelse med det uppsökande ungdomsarbetet, av vilket man har haft goda erfarenheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.01 med 15 000 000 euro för att öka personalresurserna vid arbets- och näringsbyråerna och för pilotförsök för en ny praxis med ”uppsökande samsättningsarbete”.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Det krävs mer finansiering för att garantera arbetskrafts- och företagsservice av hög kvalitet. Anslagen för lönesubvention bör höjas för att få bukt med arbetslösheten och förbättra sysselsättningsmöjligheterna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 60 000 000 euro, varav 30 000 000 euro för att trygga högklassig offentlig basal arbetskrafts- och företagsservice samt med 30 000 000 euro för lönesubventioner,

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen i moment 32.30.51 slopar begränsningen av lönesubventionen för föreningar och stiftelser.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Anslaget till Institutet för hälsa och välfärd har minskat i flera år. Institutets budgetfinansiering har 2015—2018 minskat totalt 19,7 procent, men om man också beaktar institutets nya uppgifter har anslaget reellt sett sjunkit med 26,8 procent. Nedskärningarna har gällt institutets forsknings- och utvecklingsverksamhet, eftersom man inte kan skära i institutets många lagstadgade myndighetsuppgifter utan att samtidigt ändra lagstiftningen.

Nedskärningarna har inneburit att social- och hälsovårdsministeriet och övrig statsförvaltning, kommunerna och social- och hälsovårdssektorn har fått mindre expertstöd, och samtidigt äventyras institutets kapacitet att ta fram beslutsunderlag för främjande av hälsa och välfärd, förebyggande av sjukdomar och sociala problem och utveckling av social- och hälsovårdstjänsterna.

Den onda cirkeln av minskat anslag för Institutet för hälsa och välfärd måste brytas och finansieringen av institutets livsviktiga forskning inom social- och hälsovården tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 5 000 000 euro för omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår i tilläggsbudgeten ett tilläggsanslag på 100 miljoner euro till så kallade pilotförsök med valfrihet inom social- och hälsovården. Det har redan beviljats 100 miljoner euro för samma ändamål i den ordinarie budgeten för 2018. Efter denna förhöjning uppgår det totala beloppet således till 200 miljoner euro.

Det är skäl att notera att den centrala lagstiftningen om social- och hälsovård fortfarande inte har stiftats och många avgörande frågor är olösta. Hela valfrihetsmodellen är osäker. Också grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande att det är problematiskt att pilotförsöken avancerar utan att det finns någon rättslig grund.

På grund av den starka kritiken har social- och hälsovårdsministeriet redan meddelat att man avbryter beredningen av pilotprojekten med valfrihet.

I det här läget är det enda vettiga och ansvarsfulla som regeringen kan göra att återta den föreslagna finansieringen.

Vi föreslår

att moment 33.60.38 stryks.

Huvudtitel 35

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands miljöcentraler (SYKE) ekonomi är trängd. De nedskärningar i omkostnadsanslagen som beslutats vid olika tidpunkter får fullt genomslag från och med 2018. De nedskärningar som gjordes 2014—2017 har kompenserats genom att öka den externa finansieringen och genom att effektivisera och delvis skära ned på verksamheten. Anpassningen fortsätter 2018—2020 med hjälp av omkostnadsanslag som överförts från tidigare år.

En del av det tidigare Havsforskningsinstitutets verksamhet slogs ihop med Finlands miljöcentral i början av 2009. SYKE:s omkostnadsanslag har under denna tid krympt med cirka 10 miljoner euro, vilket motsvarar en nedskärning med ungefär en tredjedel. Personalen har minskat med drygt 100 årsverken från nivån 2013.

De direkta årliga driftskostnaderna för forskningsfartyget Aranda var 1,9—3,3 miljoner euro 2009—2016. År 2016 uppgick de direkta driftskostnaderna till 2,4 miljoner euro. De relativa driftskostnaderna har kunnat minskas med cirka 25 procent bland annat genom ruttplanering. Genom att anlita Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Naturresursinstitutet har man kunnat förbättra utnyttjandegraden av fartyget sedan 2014, även om anlitandet av Meteorologiska institutet har minskat sedan dess.

Med tanke på Arandas ekonomi är det i fortsättningen viktigt att hantera konsekvenserna av att man i mindre grad använder sig av SMHI. Efter renoveringen av fartyget kommer det i högre grad att kunna användas för att följa Östersjöns tillstånd. Fartyget blir också mer allmänt lämpat för uppdrag som kräver exakt positionering under en längre tid. Om man utnyttjar den så kallade polarkodoptionen som renoveringen möjliggör kan fartyget användas också på Ishavet.

När kostnaderna för Aranda täcks genom besparingar i SYKE:s övriga verksamhet minskar förutsättningarna för den övriga verksamheten. Detta är inte vettigt. Staten bör garantera en tillräcklig finansiering för att säkerställa SYKE:s basala verksamhet, som redan nu har skurits ned.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.04 med 3 000 000 euro för Finlands miljöcentralers omkostnader.

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna är viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i stor omfattning. Arbetet är också internationellt.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

Att utnyttja frivilliga arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Vidare är det ett viktigt samhälleligt mål att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 200 000 euro och att momentets beslutsdel ändras så att momentet ökas med 800 000 euro av vilket 500 000 euro anvisas till projektet Håll skärgården ren och 300 000 euro till miljöarbete som utförs av frivilligorganisationer.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

32. Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

99. Övriga inkomster inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Enligt tilläggsbudgeten kommer inkomsterna från utsläppshandeln att bli cirka 90 miljoner euro högre än uppskattat. Det beror på den kraftiga höjningen av priset på utsläppsätter. Tidigare användes inkomsterna av utsläppshandeln till internationell klimatfinansiering, men Sipiläs regering har beslutat att använda dem för att stödja energianvändningen inom industrin. Vänsterförbundet anser att inkomsterna från utsläppshandeln bör återföras till den internationella klimatfinansieringen.

Vi föreslår

att anslaget under moment 12.32.99 för strategisk forskningsfinansiering minskas med 162 000 000 euro för inkomster av auktionering av utsläppsätter och det anslag som anvisats för energistöd till industrin.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till 2018 års tilläggsbudget enligt utskottets betänkande med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 3 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 3 vänst

Helsingfors 19.6.2018

Kari Uotila vänst
Li Andersson vänst

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 4 saf

Reservation 4 saf

Allmän motivering

Under 2017 upplevde den finländska ekonomin ett starkt uppsving när världsekonomin pekade uppåt. Europeiska centralbankens program köp av skräplån har redan under flera år stimulerat eu-roområdet. Räntenivån har varit påfallande låg också i Finland, vilket har haft en positiv effekt på den ekonomiska tillväxten. Det konkurrenskraftsavtal som arbetsmarknadsorganisationerna ingick våren 2016 bidrog till den ekonomiska medvinden i vårt land. Däremot har det varit bekymmersamt med att matcha lediga jobb med arbetslösa och med hushållens stora lån.

I ett kort perspektiv är de ekonomiska utsikterna goda. De är en god grund och ger möjligheter att åtgärda missförhållanden och flaskhalsar som uppkommit till följd av den långvariga recessionen och de genomförda nedskärningarna. Nu kan vi satsa på åtgärder som stärker och stabiliserar tillväxten.

Regeringen åtgärdar inte de höga boendekostnaderna

Den sociala ojämlikheten har ökat. Problemet måste åtgärdas bland annat genom att sänka oskäligt höga boendekostnader. Sannfinländarnas riksdagsgrupp gjorde hösten 2017 som en del av sin skuggbudget ett omfattande program för att minska boendekostnaderna. Viktiga element i programmet var sänkning av priset på elöverföring och lindrad beskattning av boendet. Låginkomsttagarna skulle ha den största nyttan av det, eftersom lejonparten av deras inkomster går åt till boende. Men i tilläggsbudgeten finns inga satsningar på sådana åtgärder. Billigare boende skulle också främja arbetskraftens rörlighet och minska behovet av stödåtgärder för boende.

Vårt kompetens- och utbildningspaket är ett svar på det dubbla problemet med arbetslöshet och arbetskraftsbrist

Problemet med arbetslöshet och arbetskraftsbrist måste lösas snabbt. Satsningarna på kompetens och forskning, utveckling och innovationer måste stärkas för att främja tillväxt och stabilitet. Regeringen erbjuder 60 miljoner euro i tilläggsbudgeten men det räcker inte långt. Modiga åtgärder för högre kompetens och tillväxt lönar sig i alla avseenden.

Den parlamentariska arbetsgruppen för trafikinätet påpekade i början av året att den identifierat en allvarlig brist i finansieringen av trafikinätet. Det eftersatta underhållet hotar att kumulera kraftigt. Det här resulterar sämre näringspolitik och försvagad säkerhet och smidighet i trafiken. När nu totalvikten för fordonskombinationer har höjts vore det allt viktigare att höja standarden på vägnätet. Sannfinländarna föreslår 40 miljoner euro mer för ändamålet.

Det behövs nya initiativ för att förbättra servicen och villkoren för äldre och för att effektivisera arbetskraftsservicen för unga. Det är också viktigt att små och medelstora företag får en globalare inriktning. Det finns många regionala projekt i Finland som har betydelse för hela landet. Vi föreslog utvecklingsanslag för ändamålet för bland annat Österbotten och Savolax-Karelen. Det finns goda förutsättningar att öka turismen i hela landet och det bör man ta vara på.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

Finansiering för annat än pilotförsök

Regeringen föreslår 199 miljoner euro i tilläggsbudgeten för pilotförsök i anslutning till vårdreformen. Förslaget innehåller ändring av det i innevarande års budget anvisade anslaget på 100 miljoner euro till en del av fullmakten. Eftersom den komplicerade vårdreformen enligt många sakkunnigyttranden kommer att orsaka betydande kostnader är det inte motiverat att inleda pilotförsök som på ett oändamålsenligt sätt binder betydande resurser i förtid. Vi anser det särskilt allvarligt att regeringen inte adekvat har beaktat grundlagsutskottets anmärkningar om beredning av pilotförsök och beredning av besluten.

Sannfinländarna föreslår att momentet som innehåller fullmakten ska strykas varvid resultatet blir en besparing på 100 miljoner euro. Med motsvarande summa föreslår vi täckning för våra tilläggsförslag för att främja kompetens och tillväxt och för att förbättra trafikleder. Besparingen täcker också våra smärre tillägg till polisens och skyddspolisens omkostnader, brottsbekämpning och beredskap för behov av vaccin mot TBE.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett brett åtgärdsprogram för satsningar på kompetens och tillväxt för höjd kompetens och motverkande av matchningsproblemet på arbetsmarknaden samt för att främja forskning, utveckling, innovationer och digitalisering som främjar en sund tillväxt och att regeringen lägger ner betydligt större resurser på detta.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att sänka boendekostnaderna, åtgärda det eftersatta underhållet av trafiknätet samt för att minska inkomst- och förmögenhetsklyftorna.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

50. Understöd

Regeringen har under några år skurit ned understöden för brottsbekämpning med en sådan fart att för detta år reserverats endast 70 000 euro. Men behovet är mångdubbelt, vilket också framgår av

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

ansökningarna om understöd. Att avvärja brott är både nödvändigt och lönsamt och förbättrar polisens villkor och ökar medborgarnas trygghetskänsla.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.01.50 med 200 000 euro för understöd till organisationer och kommuner för brottsbekämpning.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader

Antalet polisstationer har minskat och rörliga polisen lagts ner så polisens närvaro i vardagen har minskat och därmed också medborgarnas trygghetskänsla. Sannfinländarna vill satsa mer på medborgarnas trygghet och säkerställa att polisen tilldelas lämpliga resurser för sitt för samhället livsviktiga arbete. Vi föreslår en ökning av polisväsendets omkostnader som får användas för att avlöna fler polismän och för anskaffning av inventarier.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 för polisens omkostnader med 4 000 000 euro att användas för att avlöna polismän och för att anskaffa inventarier till polisen.

02. Skyddspolisens omkostnader

I Åbo inträffade i augusti 2017 det första dömda terrorbrottet i Finland. Sannfinländarna anser att asylkrisen har lett till att samhällsfreden är hotad när det bland de asylsökande i vårt land också finns misstänkta jihadister. Därför föreslår vi för skyddspolisen ett tilläggsanslag för bekämpning av terrorism och för samarbete för att bekämpa och utreda internationell brottslighet. Dessutom bör man effektivisera medborgarnas säkerhetsmedvetenhet och sänka tröskeln för medborgarna att anmäla till myndigheterna om sina iakttagelser i anslutning till förberedelse för eventuell terrorverksamhet med hjälp av exempelvis 112-appen.

Vi föreslår

att moment 26.10.02 ökas med 1 000 000 euro för skyddspolisens omkostnader för bekämpning av terrorism och för samarbete för att bekämpa och utreda internationell brottslighet.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

Ryggraden i finländska framgångar är hög kompetensnivå och innovationer. Sannfinländarna hävdar att vår konkurrenskraft i framtiden vilar på dessa faktorer. När ekonomin återigen visar på tillväxt måste dessa satsningar ökas. Det behövs fler satsningar inom hela utbildningssektorn men i synnerhet inom yrkesutbildningen och på forskning inom högskoleutbildningen för att det också i framtiden ska finnas kunnig arbetskraft för näringslivets behov.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

20. Gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna föreslår en extra satsning på 2 000 000 euro för att utveckla digitalt utbildningsinnehåll inom fritt bildningsarbete. Det skulle stödja livslångt lärande och vuxenstudier.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.20 med 2 000 000 euro för gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete att användas för att utveckla digitalt utbildningsinnehåll och stödja livslångt lärande.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen

Sannfinländarna vill se större satsningar på yrkesutbildning som förbättrar villkoren för de som studerar till ett yrke. Vi föreslår ett pilotprogram där det produceras digitalt utbildningsinnehåll för de som ska inleda sina studier och som de blivande studerande kan utnyttja för att genast börja förbereda sig så snart de fått besked om antagning. På så sätt kan tiden mellan antagningen och tiden för inledande av studierna utnyttjas effektivt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 10 000 000 euro för statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen att användas för produktion av digitala utbildningsinnehåll och för att förbättra des studerandes studiemöjligheter.

40. Högskoleundervisning och forskning

51. Finlands Akademis forskningsanslag (förslagsanslag)

För att intensifiera samarbetet mellan universiteten och näringslivet föreslår sannfinländarna en extra satsning på artificiell intelligens inom ramen för Finlands akademis forskningsanslag och i synnerhet för att skaffa behövlig kalkyleringskapacitet. Man använder GPU, dvs. grafikprocessorer, för att utveckla artificiell intelligens men Finland saknar den kapacitet som forskningen skulle kräva. Avsikten är att Finlands Akademi ska använda anslaget för att köpa kalkyleringskapacitet och överföra den till universitet och forskare för deras forskning.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.51 med 10 000 000 euro för forskningsanslag till Finlands Akademi för anskaffning av kalkyleringskapacitet för universitet och forskare.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållningen

Den parlamentariska arbetsgruppen för trafiknätet påpekade i början av året att den identifierat en allvarlig brist i finansieringen av trafiknätet. Det eftersatta underhållet hotar att kumulera kraftigt. Det här resulterar sämre näringspolitik och försvagad säkerhet och smidighet i trafiken. När nu totalvikten för fordonskombinationer har höjts vore det allt viktigare att höja standarden på vägnätet. Sannfinländarna föreslår mer satsningar på ändamålet.

I ett glest bebott land som Finland, där transportsträckorna är långa är det i synnerhet för företag på landsbygden viktigt att trafikledsnätet garanterar företagen sakliga verksamhetsförutsättningar. Ett trafikledsnät som motsvarar näringslivets och andra väganvändares behov är inte bara en fråga om trafiksäkerhet utan också en faktor som påverkar konkurrenskraften. Vi vill öka finansieringen för ändamålet för att främja näringspolitiken.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 40 000 000 euro för bastrafikledshållning och att satsningar sker i synnerhet på näringspolitiskt viktiga projekt samt projekt som förbättrar trafiksäkerheten och trafikflytet på olika håll i landet.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Sannfinländarna anser att samhällets satsningar på stöd till forskning, utveckling och innovationer är livsviktiga för vår framtida konkurrenskraft. Våra företag kan inte bli framgångsrika utan en gynnsam omvärld som samhället kan främja genom bland annat utbildning och investeringar. Sannfinländarna ser att det finns möjligheter att höja sysselsättningsnivån och främja exporten i synnerhet på turismens och batteriteknikens område. Vi vill därför rikta kännbara anslagsökningar till dessa områden.

20. Närings- och innovationspolitik

06. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland

Betänkande FiUB 8/2018 rd

Reservation 4 saf

Sannfinländarna vill gynna turismen till Finland. Antalet turister har ökat kraftigt men intresset utomlands för Finland bör utnyttjas fullt ut. Vi föreslår därför en kännbar ökning av anslaget för den verksamhet som Visit Finland bedriver och med tyngdpunkt på natur- och upplevelseturism och på vildmarksverksamhet. Det är befogat att satsa på Asien och särskilt på Kina i marknadsföringen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.06 med 6 000 000 euro för omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland att användas i synnerhet för att utveckla natur- och upplevelseturism sam vildmarksverksamhet.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet

Sannfinländarna föreslår extra anslag för FoU kring kompensering för personer med funktionella brister och optimering av funktionsförmågan i vardagen med olika hjälpmedel och åtgärder för att förbättra omvärldsvillkoren. Ett av de viktigaste målen för vårdreformen är att skära ned de kostnader som föranleds av att befolkningen åldras. Sannfinländarna anser att genom satsningar på att utveckla teknologi som hjälper äldre och personer med funktionsnedsättning att bibehålla funktionsförmågan kan vi förbättra dessa gruppers livskvalitet och dessutom stävja kostnaderna för samhället. De viktigaste och mest verkningsfulla teknologierna finns i form av tekniska och biologiska cyborger såsom röstigenkänning, talsyntes och tolkning, konsumentvänliga kroppsanalytatorer, robotar i person- och varutransporter, promenadhjälpmedel, cellmetabolism, mikrobiom och genetik, DNA-tolkning samt den snabba utvecklingen av batteriteknik och kondensatorer.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 5 000 000 euro för stöd till FUI kring tekniker som hjälper i synnerhet äldre och personer med funktionsnedsättning att upprätthålla sin funktionsförmåga.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader

Sannfinländarna föreslår att personer under 30 år ska ges särskild sysselsättningsservice. Det finns i synnerhet skäl att uppmärksamma vikten av att sysselsätta unga människor som löper risk att marginaliseras och att förbättra deras möjligheter att skaffa ett jobb.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.01 med 4 000 000 euro för arbets- och näringsministeriets omkostnader för att sysselsätta unga personer och förbättra deras möjligheter till sysselsättning.

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

40. Införande av regionala innovationer och försök

Sannfinländarna vill göra extra satsningar på att skapa regionala kompetenskluster. Som lämpliga spetsprojekt kan nämnas tillväxtföretagen i energibranschen i Vasa, livsmedelsklustret i Seinäjoki samt bio- och skogsbruksklustren i Mellersta Finland och Savolax-Karelen samt strävan att skapa ett system för batteriåtervinning i Norra Österbotten. De här projekten har stor betydelse för sysselsättningen i regionerna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.50.40 med 10 000 000 euro för att starta regionala innovations- och försöksprojekt i syfte att skapa kompetenskluster och för att skapa ett ekosystem för batterier.

42. Stödjande av företagens investerings- och utvecklingsprojekt

Sannfinländarna vill ge extra stöd till små och medelstora företags globaliseringsprojekt genom regionala utvecklingsbolag. Många små och medelstora företag har produkter som lämpar sig för export men de skanar förutsättningar att sätta igång med verksamheten. I synnerhet i Asien finns det både volym och efterfrågan men det måste satsas på marknadsföringen och det klarar företagen inte av ensamma.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.50.42 med 2 000 000 euro för att stödja små och medelstora företags globaliseringsprojekt genom regionala utvecklingsbolag.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

31. Främjande av hälsa och välfärd

Sannfinländarna vill att det i högre grad än nu görs ansträngningar för att förbättra vården av äldre och deras möjligheter att bevara sin funktionsförmåga. På så sätt kan betydande besparingar göras i kostnaderna för social- och hälsovården. Det är också en viktig utgångspunkt för hela vårdreformen. Sannfinländarna föreslår ett projekt för att försök och understöd med att utveckla en ny handlingsmodell för en bättre vård av äldre och en bättre närstående vård för personer i alla åldrar. Försöket bör ta sikte på att göra det möjligt att ta i bruk teknologi som förbättrar funktionsförmågan såsom promenadhjälpmedel och röstigenkänning.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

att riksdagen ökar moment 33.03.31 med 5 300 000 euro för försök med att ta i bruk teknologi som förbättrar funktionsförmågan såsom promenadhjälpmedel och röstigenkänning i syfte att förbättra vården av äldre och närståendevården.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet

Vårdreformen är halvfärdig och det är mycket osäkert om den kan genomföras på det sätt som regeringen har föreslagit. De största problemen hänger samman med valfrihetsmodellen. Men regeringen har redan i budgetförslaget för 2018 reserverat ett anslag på 100 miljoner euro för att genomföra pilotprojekt med valfrihet och för pilotprojekt för personlig budget. Regeringen föreslår i tilläggsbudgeten att anslaget ska ändras till fullmakt och samtidigt ska fullmakten höjas till sammanlagt 199 miljoner euro för åren 2018—2021. Att genom piloter binda upp ett osäkert projekt enligt ett visst format motsvarar inte kraven på god förvaltning och gott beslutsfattande. Saken har rönt uppmärksamhet i grundlagsutskottets utlåtanden.

Vi föreslår

att moment 33.60.38 stryks.

70. Främjande av hälsa och funktionsförmåga

20. Anskaffning av vaccin

Sjukdomen TBE (tick-borne-encephalitis) sprids med hjälp av fästingar och den kan i värsta fall vara dödlig och ungefär en tredjedel av de som insjuknar får permanenta fel på centrala nervsystemet. Vanliga följder av sjukdomen är irritabilitet, minnesstörningar, koncentrationssvårigheter, hörselskador, förlamningar och muskelförsvagningar. Det finns vaccin mot TBE.

Institutet för hälsa och välfärd gör årligen en riskanalys för att identifiera de kommuner, städer och avgränsade områden där förekomsten av TBE är så stor att det är motiverat att sätta in ett nationellt vaccinationsprogram. Kommunerna Simo och Pargas är mest utsatta men därutöver har man konstaterat förhöjd risk i Pyhäjoki, Gustavs, Taipalsaari, Kemi, Larsmo, Villmanstrand, Ilo-mants, Kotka, Kyrkslätt, Nådendal, Brahestad, Lojo, Raseborg, Sibbo, Åbo och Raumo.

Institutet för hälsa och välfärd rekommenderar TBE-vaccin för alla som vistas längre perioder på områden där förekomsten av TBE överskrider 15 fall per 100 000 invånare årligen. Institutet för hälsa och välfärd rekommenderar TBE-vaccin också för invånare som rör sig i naturen och för stuginvånare i områden där förekomsten av TBE överskrider 10 fall per 100 000 invånare årligen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.70.20 med 500 000 euro för bekämpning av TBE inom riskområden bland annat genom möjligheten att anskaffa vaccin.

Betänkande FiUB 8/2018 rd
Reservation 4 saf

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2018 enligt betänkandet men med ändringarna ovan och

att riksdagen godkänner de ovan föreslagna 2 uttalandena.

Helsingfors 19.6.2018

Toimi Kankaanniemi saf

Ville Vähämäki saf

Betänkande FiUB 8/2018 rd — RP 73/2018 rd

BILAGA: Tilläggsbudgetmotioner TBM 1—41/2018 rd

- Tilläggsbudgetmotion TBM 1/2018 rd Ozan Yanar gröna Tilläggsbudgetmotion om minskat anslag för auktionsintäkter för utsläppsrätter (-90 000 000 euro) 12.32.99
- Tilläggsbudgetmotion TBM 2/2018 rd Ozan Yanar gröna Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (90 000 000 euro) 24.30.66
- Tilläggsbudgetmotion TBM 3/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (5 000 000 euro) 29.10.31
- Tilläggsbudgetmotion TBM 4/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning (10 000 000 euro) 29.20.30
- Tilläggsbudgetmotion TBM 5/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningens driftskostnader (20 000 000 euro) 29.20.30
- Tilläggsbudgetmotion TBM 6/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag till stöd för högskolorna inom regioner för positiv strukturomvandling (5 000 000 euro) 29.40.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 7/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för statliga bidrag till organisationerna (1 700 000 euro) 29.80.50
- Tilläggsbudgetmotion TBM 8/2018 rd Juho Eerola saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för bullerbekämpning vid riksväg 6 i Oritlampi i Ruokolahti (120 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 9/2018 rd Juho Eerola saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att utveckla vägförbindelsen mellan hållplatsen i Paimenportti och Kymmenedals centralsjukhus i Kotka (140 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 10/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att förbättra vägavsnittet mellan riksväg 13 och Pellos fabrik (200 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 11/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av förbindelseväg 4321 i S:t Michel (200 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 12/2018 rd Sami Savio saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för en led för gång-, cykel- och mopedtrafik i Ylöjärvi mellan Sorvajärventie och Susikiventie (250 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 8/2018 rd

- Tilläggsbudgetmotion TBM 13/2018 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för reparation av Postitie på sträckan Himoinen—Tövsala (500 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 14/2018 rd Ville Skinnari sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Padasjoki centrum och Kelloalmpi (500 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 15/2018 rd Juho Eerola saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för främjande av stegvis genomförande och fortsatt planering av riksväg 6 vid Kouvola (600 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 16/2018 rd Jari Ronkainen saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för förbättring av landsväg 2956 genom att bygga en led för gång-, cykel- och mopedtrafik på sträckan Kirkkotie—Pyhäniementie (600 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 17/2018 rd Rami Lehto saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för en led för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Sipurantie från Kaarlaakso till Savontie i Lahtis (800 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 18/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att förbättra korsningsarrangemangen vid landsväg 455/15323 i Jorois (1 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 19/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av regionalväg 474 (1 400 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 20/2018 rd Maria Tolppanen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för en led för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 717 i Vasaregionen (1 700 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 21/2018 rd Juho Eerola saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för fortsatt planering och inledande förberedelser för Hyväntuulentie i Kotka (2 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 22/2018 rd Sami Savio saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av stamväg 65 och inleda ombyggnaden på sträckan Kyrönlampi—Viridis (2 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 23/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för beläggning av regionalväg 464 som förenar riksväg 5 och 14 och korsar tätorten Rantasalmi (2 700 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 24/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för en tvåfilig cirkulationsplats i den ljusstyrda korsningen mellan riksväg 13 och Vanha Otavantie och Otavankatu i S:t Michel (3 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 8/2018 rd

- Tilläggsbudgetmotion TBM 25/2018 rd Ville Tavio saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Eura—Raijala (3 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 26/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för snabbare trafik på riksväg 5 på sträckan Hurus—Hietanen (5 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 27/2018 rd Ville Tavio saf m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att bygga en planskild anslutning mellan Ruonan yhdystie och Armonlaakson tie i Nädendal (8 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 28/2018 rd Ville Vähämäki saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på riksväg 4 i norra Österbotten (8 000 000 euro) 31.10.20
- Tilläggsbudgetmotion TBM 29/2018 rd Juho Eerola saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att planera östra kustbanan (500 000 euro) 31.10.77
- Tilläggsbudgetmotion TBM 30/2018 rd Sirpa Paatero sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att bygga fem spårpar på Kotolahti bangård (10 000 000 euro) 31.10.77
- Tilläggsbudgetmotion TBM 31/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för snabbare trafik på Savolaxbanan (10 000 000 euro) 31.10.77
- Tilläggsbudgetmotion TBM 32/2018 rd Satu Taavitsainen sd Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för att förbättra stickspåret för industrin i Pellos—Mäntyharju (15 000 000 euro) 31.10.77
- Tilläggsbudgetmotion TBM 33/2018 rd Ville Vähämäki saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för trafikledsinvesteringar som stöder den regionala ekonomin (25 000 000 euro) 31.10.77
- Tilläggsbudgetmotion TBM 34/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för utveckling av trafikledsnätet (100 000 000 euro) 31.10.77
- Tilläggsbudgetmotion TBM 35/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (60 000 000 euro) 32.20.40
- Tilläggsbudgetmotion TBM 36/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag till arbets- och näringsbyråerna för att söka arbete och tillhandahålla personlig service (10 000 000 euro) 32.30.01
- Tilläggsbudgetmotion TBM 37/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för organisationernas sysselsättnings- och integrationsprojekt och för att slopa lönetaket (10 000 000 euro) 32.30.51

Betänkande FiUB 8/2018 rd

- Tilläggsbudgetmotion TBM 38/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning (20 000 000 euro) 32.30.51
- Tilläggsbudgetmotion TBM 39/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för ungdomsgarantin och för förlängning av kompetensprogrammet för unga vuxna (NAO) (20 000 000 euro) 32.30.51
- Tilläggsbudgetmotion TBM 40/2018 rd Timo Harakka sd m.fl. Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för lönesubventionerad sysselsättning (60 000 000 euro) 32.30.51
- Tilläggsbudgetmotion TBM 41/2018 rd Juho Eerola saf Tilläggsbudgetmotion om ökat anslag för TBE-vaccinationer i skärgården i Kymmenedalen (75 000 euro) 33.70.20